

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Hany Kadaňové, Ph. D. a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci

žalobce: **X. X.**, nar. X., státní příslušnost Ukrajina
bytem X.

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím ve vrácení žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 17. 4. 2025, zaevidované pod č.j. OAM-0374360/DO-2025, jako nepřijatelné

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 17. 4. 2025 jeho žádost o udělení dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti žádosti, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal toho, aby soud určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že mu dne 17. 4. 2025 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň požadoval, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti.
2. V žalobě uvedl, že žalovaný posoudil jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že žalobce byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“), konkrétně v Rumunsku. Žalobce je občanem Ukrajiny, v minulosti skutečně požádal o udělení dočasné ochrany v Rumunsku, tu však již zrušil, o čemž žalovanému předložil potvrzení v anglickém jazyce. Žalovaný přesto označil žádost žalobce o dočasnou ochranu za nepřijatelnou. Zřejmě přitom čerpal z informačního systému členských států Temporary Protection Platform (TPD), podle kterého má žalobce stále udělenou dočasnou ochranu v Rumunsku.
3. K přípustnosti žaloby žalobce uvedl, že § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“) odporuje unijnímu právu. To jednoznačně potvrdil Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 *Krasiliva* (dále jen „rozsudek Krasiliva“).
4. Co se týče nezákonnosti zásahu, žalobce odkázal na závěry uvedené v rozsudku Krasiliva a rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2025 č.j. 9 Azs 20/2024-37, ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 174/2024-42 nebo ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 366/2024-42. Shrnl, že žalovaný nemůže považovat žádost o dočasnou ochranu za nepřijatelnou pouze proto, že občan Ukrajiny má nebo dříve měl dočasnou ochranu v jiném členském státě EU. Ačkoli platí, že nelze požívat práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech zároveň, Nejvyšší správní soud podrobně metodicky popsal, jak má žalovaný postupovat, pokud obdrží žádost o poskytnutí dočasné ochrany a zjistí, že ta je již poskytována v jiné členské zemi. Žalovaný má přesto přijmout žádost k věcnému posouzení a poté ověřit, zda žadatel, který v minulosti obdržel pobytové oprávnění v jiném členském státě, tímto oprávněním prokazatelně disponuje i k okamžiku podání žádosti o dočasnou ochranu v České republice. Pokud ne, musí mu žalovaný dočasnou ochranu (při splnění dalších podmínek) udělit. Jelikož žalobce žalovanému doložil, že se dočasnou ochranu v Rumunsku zrušil, měl žalovaný ověřit, zda k zániku rumunské dočasné ochrany již skutečně došlo a následně měl žalobci udělit dočasnou ochranu v České republice. V žádném případě však nemohl jeho žádost považovat za nepřijatelnou. Žalobce též zdůraznil, že unijní právo má aplikační přednost a správní orgány mají povinnost jej použít z úřední povinnosti, obzvláště je-li s ním vnitrostátní norma v rozporu. Podle žalobce je zřejmé, že žalovaný úmyslně nerespektuje judikaturu Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora EU, pokud žádosti ukrajinských občanů, kteří jsou anebo byli držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě, označuje za nepřijatelné.
5. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě zdůraznil, že žalobce figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy *Temporary Protection Platform* (TPD) jako držitelka dočasné ochrany v Rumunsku. Z formulace ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu stačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal; žádná další podmínka již není třeba.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

6. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) má každý členský stát povinnost přijmout opatření za účelem zajištění povolení k pobytu vůči „*osobám požívajícím dočasné ochrany*“. Tímto termínem směrnice o dočasné ochraně označuje osoby, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí přijaté podle čl. 5 směrnice o dočasné ochraně. Tuto povinnost ovšem nemohou mít členské státy vůči osobám, kterým již bylo oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany některým členským státem vydáno. Členský stát, který takové pobytové oprávnění osobě požívající dočasnou ochranu vydal, tuto povinnost splnil i za ostatní členské státy a tím byl naplněn cíl tohoto ustanovení. Pokud by toto ustanovení mělo dopadat i na osoby, které již toto pobytové oprávnění získaly v jiném členském státě, muselo by znít jinak a především by nesměla být součástí směrnice o dočasné ochraně ustanovení čl. 15 a čl. 26. Tato ustanovení by byla naprosto zbytečná, pokud by z čl. 8 směrnice o dočasné ochraně vyplývala členským státům povinnost udělit oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany i těm osobám požívajícím dočasné ochrany, kterým již bylo pobytové oprávnění z tohoto titulu vydáno v jiném členském státě. Povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která je již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, směrnice o dočasné ochraně omezuje pouze na případy uvedené v § 15 odst. 6 a také v čl. 26 odst. 4.
7. Cílem neaplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně členskými státy bylo rovnoměrné rozprostření vysídlených osob z Ukrajiny po celém území EU a členských států. V rámci prodloužení dočasné ochrany zveřejnila Česká republika obdobně jako Německo dne 24. 6. 2024 prohlášení, v němž uvedla, že se i s ohledem na nerovnoměrné zatížení členských států a vyčerpání národních kapacit, které jsou v České republice k dispozici pro osoby požívající dočasné ochrany, necítí být nadále vázána dohodou o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Je obecně projevem suverenity státu jako subjektu mezinárodního práva nejen přijímat mezinárodněprávní závazky, ale také od nich odstoupit.
8. Žalovaný zdůraznil, že čl. 11 směrnice o dočasné ochraně upravuje pouze povinnosti členských států navzájem. Na držitele oprávnění k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně může mít čl. 11 nanejvýše zprostředkovaný vliv. V případě vyloučení jeho aplikace se tedy cizinec nemusí obávat, že bude v případě neoprávněného pobytu orgány státu, kde neoprávněně pobývá, předán orgánům členského státu, který mu povolení k pobytu vydal.
9. Jde-li o „soft law“, žalovaný poukázal na to, že ze sdělení Komise ze dne 21. 3. 2022, na které odkázal Nejvyšší správní soud, nevyplývá bližší odůvodnění; jde v podstatě jen o tvrzení Komise s tím, že Komise vůbec v tomto dokumentu neaspiruje na to, aby uvedla, z čeho tento závěr dovozuje. V současnosti již Komise na svých stránkách nehovoří o žádném právu sekundárního pohybu, tedy o možnosti přesunout se do jiného členského státu a tam získat povolení z titulu dočasné ochrany. Naopak hovoří pouze o možnosti přesunu do jiného členského státu za určitých podmínek, nikoliv o právu postupně získat dočasnou ochranu v různých členských státech EU.
10. Pokud by cílem prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí“), které se týká vyhlášení a prodloužení dočasné ochrany, bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

naprosto volné přemísťování osob mezi členskými státy, šlo by o situaci, která nemá právní ani věcný základ v celkovém systému EU, pokud jde o migraci. Osoby s dočasnou ochranou by, pokud by byl názor Nejvyššího správního soudu správný, měly privilegované postavení oproti jiným cizincům (včetně občanů EU) bez ohledu na jejich pobytové oprávnění, kdy přesun státních příslušníků třetích zemí v rámci schengenského prostoru má svá pravidla, která jsou rozdílná podle pobytového režimu státních příslušníků třetích zemí.

11. Žalovaný poukázal též na tzv. Dublinskou úmluvu, která se uplatňovala již v době přijetí směrnice o dočasné ochraně a zdůraznil, že ani prováděcí rozhodnutí nemůže rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany přiznána. Čl. 5 směrnice o dočasné ochraně totiž nepředpokládá, a tedy ani neumožňuje na základě prováděcího rozhodnutí rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům dočasné ochrany směrnicí o dočasné ochraně přiznána. Pokud tedy právo sekundárního pohybu v rámci EU držitelům dočasné ochrany neplyne přímo ze směrnice o dočasné ochraně, nelze jej dovozovat z prováděcího rozhodnutí. To ve své preambuli deklaruje pouze možnost členského státu vydat povolení k pobytu osobě, která požívala dočasné ochrany v jiném členském státě. Nejde v žádném případě o povinnost členského státu, natožpak o povinnost stanovenou v normativním textu prováděcího rozhodnutí.
12. Žalovaný uzavřel, že podle jeho názoru není ust. § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina rozporné s unijním právem. Dodal, že Soudní dvůr Evropské unie se v rozsudku Krasiliva nevyjádřil explicitně ani implicitně k otázce, zda lze žádost o poskytnutí dočasné ochrany vyhodnotit jako nepřijatelnou, pokud dotčený cizinec již získal povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě. Je pak otázkou, zda lze absenci odpovědi Soudního dvora Evropské unie nahrazovat rozhodnutím soudu národního.
13. Alternativně žalovaný navrhl, aby soud položil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku ohledně souladu § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina s evropským právem a dále vyjádřil nesouhlas se závěry Nejvyššího správního soudu ohledně možnosti sekundárního pohybu osob.
14. V doplňujícím vyjádření ze dne 18. 6. 2025 žalovaný poukázal na text návrhu Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 9933/25 a uvedl, že v něm dala Rada najevo, že druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany není žádoucí a že by členské státy měly žádost osoby, která je držitelem takového povolení k pobytu v jiném členském státě, bez dalšího zamítnout a nikoliv takovému žadateli dočasnou ochranu udělovat nebo ji vyzývat, aby se dočasně ochrany v jiném členském státě vzdala. Rada upřesnila také význam dohody o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, která nemůže být vykládána tak, že brání členskému státu odmítnout žádost o udělení dočasné ochrany osobě, která držitelem dočasné ochrany byla a z nějakého důvodu jí již nedisponuje. Takové osobě totiž nic nebrání v tom, aby v členském státě, kde dočasnou ochranu získala, o její vydání znovu požádala a získala ji. Dle žalovaného není podstatné, jak vnitrostátní právní řád toto odmítnutí či zamítnutí provede, zda bude rozhodovat meritorně nebo zda bude posouzení takové žádosti odmítnuto jako celek, jako je tomu v České republice.
15. Soud o žalobě uvažil následovně.
16. Žaloba je přípustná. Soudní dvůr EU v rozsudku Krasiliva dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. Ust. § 5 odst. 2 Lex Ukrajina je tedy rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, a soud proto neaplikoval soudní výluky dle

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

uvedeného ustanovení. Pro úplnost lze dodat, že Nejvyšší správní soud v tomto směru v reakci na rozsudek Krasiliva překonal svou dřívější opačnou judikaturu a též dovodil, že soudní výluku nelze aplikovat (viz jeho rozsudek ze dne 3. 4. 2025, č.j. 1 Azs 174/2024-42).

17. Žaloba je důvodná.
18. Úvodem je třeba konstatovat, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 174/2024-42 a č.j. 1 Azs 336/2024-42 podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze již tyto závěry následoval například v rozsudcích ze dne 23. 4. 2025 č.j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025 č.j. 3 A 79/2024-46 nebo ze dne 30. 4. 2025 č.j. 17 A 10/2024-50. Soud v nynější věci nevidí důvod se od dříve vyslovených závěrů svých i Nejvyššího správního soudu odchýlovat, a proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je pro přehlednost stručně zopakuje.
19. Ochranu podle ust. § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ust. § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č.j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
20. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobce. Svou povahou tento úkon žalovaného, který je nepochybně zaměřen přímo proti žalobci, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č.j. 10 Azs 153/2016-52).
21. Zbývá posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného.
22. Žalobcem tvrzený zásah spočívá v tom, že mu žalovaný vrátil jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že již získal dočasnou ochranu v jiném členském státě. Žalovaný je přesvědčen, že žalobci je zapovězeno získání dočasné ochrany (resp. přesněji oprávnění k pobytu plynoucího z dočasné ochrany – k tomu srov. body 30-34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 174/2024-42) proto, že jeho dočasná ochrana v Rumunsku stále trvá. Žádost je tedy podle něj nepřijatelná z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina.
23. Případy, kdy ukrajinští státní příslušníci v minulosti získali dočasnou ochranu v jiném členském státě, následně se jí vzdali a požádali o ni v tuzemsku, načež jim žalovaný vrátil jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, již Nejvyšší správní soud opakovaně řešil a nezákonnost takového postupu žalovaného opakovaně vyslovil a vysvětlil (viz jeho rozsudky ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 174/2024-42 a č.j. 1 Azs 336/2024-42). Nejvyšší správní soud obecně přisvědčil žalovanému, že institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina osobu z dočasné ochrany nevylučuje. Dal mu za pravdu i v závěru, že čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany je možné pouze v jednom členském státě (s odkazem na bod 16 prováděcího rozhodnutí). Samotná směrnice o dočasné ochraně nezakládá držitelům dočasné ochrany bez dalšího právo volby hostitelského členského státu; předně je na členských státech, aby mezi sebou ujednaly, který z nich dané osoby přijme a

poskytne jim práva plynoucí z dočasné ochrany na svém území. Z toho plyne, že samotná směrnice o dočasné ochraně nepředvídá ani právo držitele dočasné ochrany „primární volby“ členského státu, což logicky znamená, že nepředvídá ani právo „sekundární volby“.

24. Členské státy ale prováděcí rozhodnutí doplnily o dohodu o vyloučení aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, který upravuje mechanismus vnitrounijního nuceného navrácení nelegálně pobývajících držitelů dočasné ochrany do hostitelského členského státu. Režim předvídaný směrnicí o dočasné ochraně (mechanismus určení, jak budou osoby požívající dočasné ochrany mezi jednotlivé členské země rozděleny), tudíž u ukrajinských státních příslušníků není možno použít.
25. Nejvyšší správní soud dovodil, že držitelům dočasné ochrany z Ukrajiny prováděcí rozhodnutí přiznává právo primární volby členského státu, v němž jim má být poskytnut komplex práv s touto ochranou spojených, a tento režim nutně zahrnuje i volbu sekundární. Tyto úvahy podrobně vysvětlil v bodech 53-70 rozsudku ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42. Na ně Městský soud v Praze již navázal například v rozsudku ze dne 23. 4. 2025 č. j. 10 A 6/2025-61 (srov. zejména body 73-92).
26. Soud se s těmito důvody ztotožňuje a jelikož jsou plně přenositelné i na nyní projednávanou věc, v podrobnostech na ně odkazuje. Z unijního práva plyne právo státních příslušníků Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany na základě prováděcího rozhodnutí, na přemístění se do jiného členského státu, kde mohou svůj pobyt legalizovat institutem dočasné ochrany. Generální výluka aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně znamená nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž legálně. Opačný výklad by smysl výluky popíral. Názor žalovaného, že osoby vysídlené nemají právo druhotné volby hostitelského státu a přesunu mezi členskými státy, je mylný.
27. Městský soud v Praze se v minulosti vyjádřil též k dalším podpůrným argumentům, které žalovaný vznesl v obdobných řízeních, a to například v rozsudcích ze dne 29. 4. 2025 č. j. 3 A 79/2024-46 nebo ze dne 30. 4. 2025 č. j. 17 A 10/2024-50. Také s těmito závěry se soud ztotožňuje a pouze ve stručnosti je nyní zopakuje.
28. Žalovaný výlukou čl. 11 směrnice o dočasné ochraně činí spornou s poukazem na jednostranná prohlášení ČR a Německa [příloha Návrhu prováděcího rozhodnutí Rady o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 – Prohlášení Německa a České republiky, dokument Rady č. 11031/24]. Právní irelevancí těchto jednostranných prohlášení se již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 1 Azs 174/2024-42 (bod 59) a č. j. 1 Azs 336/2024-42 (bod 59). Žalovaný neuvádí žádnou novou skutečnost, která by závěry Nejvyššího správního soudu zpochybnila.
29. Nelze přisvědčit argumentaci žalovaného, že závěr o nemožnosti aplikace důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina nedůvodně zakládá privilegované postavení žadatelů o dočasnou ochranu. Systém nakládání s vysídlenými osobami dle prováděcího rozhodnutí stanovil *ad hoc* speciální kritéria týkající se tohoto jednoho případu hromadného vysídlení osob. Nejedná se proto o obecné zakotvení příznivějšího právního standardu, než je tomu v případě jiných cizinců či občanů EU, jejichž pohyb mezi státy EU podléhá určitým pravidlům. Žalovaný též nepřiléhavě poukazuje na právní úpravu přemísťování osob žádajících o azyl dle tzv. Dublinského nařízení. Na rozdíl od osob žádajících o azyl jsou držitelé dočasné ochrany v odlišném postavení, jelikož se u nich nepočítá s pobytem přesahujícím existenci důvodu pro udělení dočasné ochrany. Není u nich proto dán případný důvod pro přísnější regulaci druhotného pohybu, jelikož jejich pobyt

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

(ať v prvním či druhém členském státě) bude na základě tohoto pobytového titulu vždy pouze dočasný.

30. Žalovaný se mylí též v tom, že možnost druhotného pohybu osob s dočasnou ochranou dovozená Nejvyšším správním soudem odporuje smyslu a účelu směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně nevylučuje možnost podat žádost o dočasnou ochranu poté, co již byla dočasná ochrana žadateli poskytnuta v jiném členském státě, pouze z ní vyplývá, že žadatel nemůže požívat dočasné ochrany ve vícero státech *současně*. Ust. § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina se týká pouze osob pod *souběžnou* dočasnou ochranou jiného členského státu. Na tomto závěru nic nemění ani poslední vyjádření žalovaného, které odkazuje na Provděcí rozhodnutí Rady (EU) č. 9933/25. Soud k tvrzení žalovaného vztahujícímu se k návrhu Provděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 9933/25 konstatuje, že ani z něj žalovaným uváděné skutečnosti neplynou. Rada v recitálu pouze uvádí, že „(v)zhledem k tomu, že určitá osoba může v daném okamžiku požívat práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, by členské státy v zájmu zajištění, že tomu tak je, a s cílem zabránit vícenásobným registracím k dočasné ochraně, měly zamítnout žádosti o povolení k pobytu podané na základě čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, pokud je zřejmé, že dotyčná osoba již povolení k pobytu na tomto základě získala v jiném členském státě. To by bylo v souladu s rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ve věci C-753/23, a zejména s jeho bodem 30“ a dále, že „nic by nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě“. Z citovaného textu vyplývá pouze soudem již shora zdůrazněný závěr, že žadatel o dočasnou ochranu by neměl požívat dočasnou ochranu ve vícero státech *současně*, nikoliv to, že lze žádost bez jejího věcného posouzení označit za nepřijatelnou bez případného upozornění žadatele na možnost vzdát se dočasné ochrany v jiném členském státě (pakliže jí disponuje).
31. Důvod, pro který žalovaný vrátil žalobci jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, jenž tkví v tom, že žalobce získal dočasnou ochranu v jiném členském státě, nelze pro rozpor s čl. 8 směrnice o dočasné ochraně aplikovat. Žalovaný se tudíž dopustil nezákonného zásahu a stále se jej dopouští tím, že žalobcovu žádost věcně neposoudil. Žaloba je tedy důvodná. Soud proto prvním výrokem rozsudku určil, že tvrzený zásah je nezákonný. Druhým výrokem rozsudku pak zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování žalobcova práva na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před vrácením žalobcovy žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
32. Úkolem žalovaného nyní bude v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu primárně přijmout žádost k věcnému posouzení. V rámci tohoto posouzení musí znovu ověřit, zda žalobce disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU (zde v Rumunsku). Pokud tomu tak nebude, musí žalovaný jeho žádosti o dočasnou ochranu vyhovět. Jestliže naopak bude žalobce disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobitá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina, pak žalobce náležitě poučí o jeho právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a o případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak neučinil. Přitom žalovaný zohlední písemnost, jejímž obsahem má být potvrzení o zrušení dočasné ochrany, která byla žalobci udělena v Rumunsku, tj. písemnost, kterou žalobce považuje za doklad o tom, že mu dočasná ochrana v Rumunsku již zanikla.

33. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je pro žalovaného závazný. Závaznost výroku rozsudku plyne přímo ze zákona (§ 54 odst. 6 s. ř. s.). Platí přitom, že rozsudek je individuální právní akt, jímž soud vrchnostenským způsobem vyslovuje svůj právní názor; tato forma rozhodnutí je tudíž závazná jako celek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008 č.j. 2 Afs 67/2008-112). Nejvyšší správní soud též vysvětlil, že výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu „je třeba vykládat v návaznosti na odůvodnění rozsudku“ (rozsudek ze dne 1. 12. 2022 č.j. 6 As 237/2021-56). V bodě 33 právě citovaného rozsudku je vysvětleno, že zavázal-li správní soud žalovaného k určitému postupu za určitých podmínek, je žalovaný povinen se tohoto postupu držet. Opačný závěr by popíral smysl a význam zásahové žaloby.
34. Soud nepředložil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku ohledně slučitelnosti § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina s evropským právem, jak navrhoval žalovaný, a to primárně proto, že uvedená otázka byla již náležitě vyložena Nejvyšším správním soudem v kontextu existující judikatury Soudního dvora EU. Nejvyšší správní soud v bodech 43 – 46 rozsudku ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 174/2024-42 vysvětlil tři hlavní důvody, proč nepoložil takovou předběžnou otázku on. Neučinil tak proto, že i) z rozsudku Krasiliva a jemu předcházejícího postupu plyne, že Soudní dvůr EU nepovažoval otázky za nové či problematické, ii) Soudní dvůr EU poskytuje toliko rámcová vodítka a je na soudech členských států „finálně“ posoudit slučitelnost vnitrostátního práva s unijními předpisy, iii) poskytnutí včasné ochrany osobám přesídleným z Ukrajiny převažuje nad „abstraktními imperativy jednotného výkladu ve všech detailech“. Tyto důvody si soud osvojil i v nyní projednávané věci a v neposlední řadě připomíná, že pokládání předběžných otázek není jeho povinností, nýbrž „jen“ možností (čl. 267 alinea druhá Smlouvy o fungování EU).
35. Soud neshledal důvod provádět ve věci dokazování a za tím účelem nařídít ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž při rozhodování vycházel a jichž se dovolávaly i obě strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám známy. O věci proto rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. (oba účastníci s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasili).
36. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl třetím výrokem rozsudku podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce, který ale žádné důvodně vynaložené náklady netvrdil ani nedoložil. Od soudního poplatku byl osvobozen *ex lege* dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. července 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.